

Retallades amb classe

Durant les darreres setmanes el govern de la Generalitat ha anunciat retallades en matèria d'educació, sanitat, seguretat i serveis socials. A ningú se li escapa que aquest tipus de decisions polítiques desperten més enenistats que amistats. Una mostra d'aquest fet és l'efervescència del debat que les retallades socials ha generat entre l'opinió pública: els sindicats dels sectors afectats i les associacions que agrupen els usuaris dels diferents serveis han fet sentir la seva veu de rebuig. Però no tot han estat crítiques. Com és lògic, el Govern ha trobat el suport del món privat, especialment de les escoles concertades i les mútues sanitàries.

Més enllà del justificat descontentament dels actors socials directament afectats i del seu enuig amb els pronòstics positius dels actors beneficiats, cal preguntar-se: quin és el cost quotidià de les retallades? Per respondre a aquesta qüestió des d'una perspectiva sociològica, convé recuperar el debat que es qüestiona l'existència o la desaparició de les classes socials en la nostra societat.

En època de vaques grasses, les classes socials tendeixen a diluir-se entre l'eufòria material que suposa l'ocupació estable i la facilitat de crèdit per accedir a l'atractiu i captivador mercat de béns de consum. Immersa en la voràgine del consumisme, la ciutadania tendeix a identificar-se en una àmplia classe mitjana, fent real el mite del somni americà. Habitatge en propietat absolutament condicionat, cotxes, vacances, armaris plens de roba, calaixos plens de mòbils i altres aparells electrònics d'última generació. Davant d'aquest benestar material, alguns corrents sociològics s'esforcen a recordar que al costat de la classe subjectiva (amb la qual la ciutadania s'identifica) existeix la classe objectiva (on les variables sociològiques la ubiquen). Sovint, l'origen familiar, el

SARA MORENO COLOM

SOCIÒLOGA

nivell d'estudis i el tipus d'ocupació reubiquen les persones dins l'estructura social.

Aquesta reubicació aflora en temps de crisi recordant que les classes socials no han deixat mai d'existir. La fi de la bonança econòmica es converteix en una sacsejada social que posa la ciutadania davant d'un mirall on veu reflectit el seu origen de classe. Òbviament, la sacsejada és més forta per a aquelles persones que portaven un nivell de vida socialment considerat de classe mitjana, tot i que la seva realitat material era més propera a la classe treballadora. I és precisament la classe treballadora, ben viva actualment, la més perjudicada per les retallades en matèria d'educació, sanitat i seguretat social proposades pel govern de la Generalitat.

El cost quotidià de la retallada difereix en funció de la classe social objectiva, amb independència de la consciència de classe. Per exemple, imaginem una família de classe mitjana formada per una parella amb tres fills i un familiar adult dependent. D'entrada, la crisi no els ha afectat directament, ja que els dos membres de la parella no han perdut el seu lloc de treball. Els fills petits van a l'es-

cola concertada que, tot i segregat els alumnes per sexes a partir de primària, segueix tenint concert. El fill més gran estudia a la universitat i el curs vinent començarà un màster d'especialització. Tenen contractada una mútua sanitària que ha permès operar el pare de cataractes i contribueix mensualment, amb la resta de la família, a pagar una residència de la tercera edat per a l'àvia.

Ara imaginem la mateixa família amb autoconsciència de classe mitjana però realitat material de classe treballadora. El pare està a l'atur des de fa tretze mesos, quan es va acabar l'obra en què treballava com a paleta, i la mare segueix treballant per a una gran empresa de neteja. El fill petit va a una escola pública que s'havia d'integrar amb l'institut on estudia el fill mitjà i que provisionalment està en un barracó. La retallada en educació ha fet caure el projecte d'escola institut. El fill gran treballa els caps de setmana i estudia dret. Volia fer un màster en dret penal però la pujada d'un 20% del preu dels postgraus li ha fet replantejar el seu futur acadèmic i professional. El pare fa sis mesos que està en llista d'espera per ser operat de cataractes. Des de fa un any viu amb la família l'àvia malalta d'Alzheimer, que dorm a l'habitació on estudiaven els fills. La mare ha reduït la jornada laboral per cuidar la seva sogra a les tardes i fa tretze mesos que la parella no surt el cap de setmana. Han demanat assistència domiciliària dins del que preveu la llei de la dependència, però encara esperen resposta.

La realitat és més tossuda que la voluntat. Encara que la majoria de la ciutadania es consideri de classe mitjana, el context de crisi econòmica ha recordat a la població el seu origen social. La classe, però també el gènere i l'ètnia, marquen clarament les oportunitats d'accés als recursos. Per això, més que en època de vaques grasses, cal tenir present que el cost quotidià de les retallades socials no és igual per a tothom: la retallada és amb classe.

ARIANNE FABER

En època de vaques magres cal tenir present que el cost quotidià de les retallades socials no és igual per a tothom

